

Tuntirunko 45 - 90 minuutin oppitunnin ohjaamiseen

Teema: pakolaisuus,
pakolaisuuden
juurisyyt, Suomeen muutto ja
Somalian tilanne

**SUOMEN
SOMALIA
VERKOSTO**

Kenelle: materiaali on suunniteltu erityisesti toisen asteen ammatillisten opetukseen. Oppitunteja on ohjattu mm. yhteisien tutkinnon osien työelämän taitojen ja viestinnän opintojen osana.

Kesto ja tunnin suunnittelu: 90 minuutin tunnilla tehdään kaikki tuntirungon tehtävät. 45 minuutin tunnilla valitse jompi kumpi "vaihtoehto" harjoituksista ja seuraa harjoituksen keston lyhyempää aikaarviota (suluissa).

Harjoitus 1: Aiheen esittely ja tietovisa (10-15 min)

- **Tarvittavat välineet:** projektori ja opiskelijoiden omat puhelimet

Ohjaa tietovisa hyödyntämällä valmista Power Point -esitystä. Esitys sisältää visailun vastaukset ja faktoja Somaliasta sekä pakolaisuudesta Suomessa. Opiskelijat osallistuvat tietovisaan omilla puhelimillaan. Vastauslomakkeelle he pääsevät skannaamalla esityksessä olevan QR-koodin tai linkistä. Opiskelijoiden henkilökohtaisia tietoja ei tallennu lomakkeelle. Visan tarkoituksena on perehdyttää teemaan. Vastaukset käydään läpi visailun aikana.

LATAA VISAILUN POWER POINT -ESITYS

Harjoitus 2: Pakolaisuudesta ja Somaliasta omakohtaisen kokemuksen kautta (10-20 min)

- **Tarvittavat välineet: projektori ja äänentoisto**

Katsokaa opiskelijoiden kanssa yhdessä video, jolla kerrotaan yhden henkilön omakohtaisesta pakolaisuuden kokemuksesta. Videovaihtoehtoja on kaksi. Molemmat videot sisältävät kuvausta sodan alkamisesta. Voit katsoa videot etukäteen ja valita ryhmällesi sopivimman.

VIDEO OMAKOHTAISESTA KOKEMUKSESTA

Videon katsomisen jälkeen purkakaamme koko ryhmän kesken kuulemanne tarina.

Kysymyksiä videoista keskustelun tueksi:

- Miksi hän kertoi muuttaneensa Suomeen?
- Miten hän kuvaili matkaansa Somaliasta Suomeen?
- Miten hän kuvaili työkokemustaan ja koulutustaan? / Miten hän kuvaili kiinnostuksen kohteitaan?
- Miten hän kuvaili muistojaan Somaliasta?
- Kokemukset pakolaisuudesta ovat moninaisia. Oletko kuullut muita kokemuksia pakolaisuudesta?

Vaihtoehto 3: Case-tehtävä (15-30 min)

- **Tarvittavat välineet: tulosteet case-tehtävistä ryhmien määrän mukaan, tilan jossa mahdollista jakautua ryhmiin ja muistiinpanovälineet**

Oppilaat valitsevat kahdesta erilaisesta case-tehtävästä yhden, jota haluavat tehtävässä käsitellä. Sen jälkeen luokka jaetaan pienempiin ryhmiin valitun case-tehtävän mukaan (esim. 4-6 henkeä per ryhmä). Tehtävämateriaalit ovat tämän ohjeen alla.

Pyydä ryhmiä ensin keskenään vastaamaan kolmeen apukysymykseen. Tämän jälkeen kysymysten avulla ryhmä keksii, valitulle tapaukselle jatkoa tarinan muodossa. Tarinan muodon voi rajata ryhmän aikataulun mukaan esim. 3-5 lauseeseen tai 10-20 minuuttiin.

Lopuksi jokainen ryhmä esittelee tarinansa muille. Opettaja ja muut oppilaat voivat esittää ryhmälle kysymyksiä jatkotarinnasta. Tämän kautta oppilaat pääsevät eläytymään siihen, minkälaista voi olla elää vähemmistönä Suomessa ja pohtimaan, mitä tarkoittaa suomalaisuus sekä miten pakolaisuuden teemat voivat linkittyä omaan elämään.

LIITE: Case-tehtävän materiaalit

JUSSIN PERHE

Jussin perheeseen kuuluu vaimo Leena ja heidän 3-vuotias tyttärensä Laura. Heillä on oma omistusasunto ja asuntolaina maksettu. Laura on päivähoidossa. Eräänä aamuna ilma on täynnä hävittäjiä ja kaikki tärkeimmät tukikohdat on vallattu. Selviää, että ulkopuolisen avustuksella Suomessa on tehty vallankaappaus. Valtaan nousee nukkehallitus, joka pakottaa kaikkia kansalaiset leireihin. Jussin perhe lähtee pakoon Ruotsiin ja odottaa, että vastarinta vapauttaa maan ja kaikki palaa entiselleen. Nyt Jussi on odottanut yli 11 vuotta.

- Miten Jussin perhe on vastaanotettu Ruotsissa?
- Voiko perhe ylläpitää suomalaisuuttansa? Miten?
- Mikä auttaa perhettä selviytymään?

ABDI MALLIKANSALAINEN

Abdi on syntynyt Suomessa. Hänen vanhempansa ovat pakolaistaustaisia ja muuttaneet Suomeen Somaliasta. Abdi on opiskellut itselleen ammattitutkinnon. Abdi työskentelee vartijana, ja hänellä on vakituinen työsuhde. Abdi on tunnollinen työntekijä ja tekee lisäksi vapaaehtoistyötä ikääntyneiden parissa. Abdi joutuu silloin tällöin selittelemään muille maahanmuuttajien tekemiä rötöksiä. Abdi tuntee riittämättömyyttä, vaikka tekee parhaansa ollakseen kelpo kansalainen.

- Miksi Abdi joutuu selittämään muiden tekemiä rötöksiä, vaikka itse ei ole niihin osallinen?
- Miten sinä voisit tukea Abdia?
- Mitä haittaa ennakkoluuloista voi olla niiden kohteeksi joutuvalle?

Vaihtoehto 4: Miten pakolaisuuden juurisyihin vaikutetaan ja miten nämä asiat vaikuttavat sinun elämään? (10-20 min)

- **Tarvittavat välineet: projektori ja äänentoisto**

Kertaa opiskelijoiden kanssa tapoja, joilla pyritään ehkäisemään pakolaisuutta maailmassa. Nämä on esitelty Opettajan taustamateriaalissa **sivulla 6**.

Voitte myös katsoa videon siitä, mitä kehitysyhteistyö on:
https://youtu.be/GB9xLU-FI4g?si=3X23XHmbpe_JUncl

Kun olette käyneet läpi, miten pakolaisuuden juurisyihin pyritään vaikuttamaan, miettikää miten aiheet vaikuttavat opiskelijoiden elämään. Tätä keskustelua voi käydä joka koko ryhmän kanssa tai pienemmissä ryhmissä.

- **Miten globaali pakolaisuus liittyy alaan, jota opiskelen tai tulevaan työhöni?**
- **Mitä hyötyä pakolaisuudesta ja Somaliasta oppimisesta voi minulle olla?**

Päätös 5: Palaute (max 5 min)

Oppitunnin päätteeksi voit pyytää opiskelijoita vastaamaan palautteeseen lomakkeella, johon pääsee QR-koodin tai linkin: bit.ly/3tNh3NT kautta. Molemmat löytyvät visailun PowerPoint -esityksen viimeiseltä sivulta. Opiskelijoiden henkilötiedot eivät tallennu lomakkeelle. Suomen Somalia-verkosto käyttää palautetta materiaalin kehittämiseen.